

Kijken naar de vogeltrek te Falsterbo in Zweden

Kees Verweij

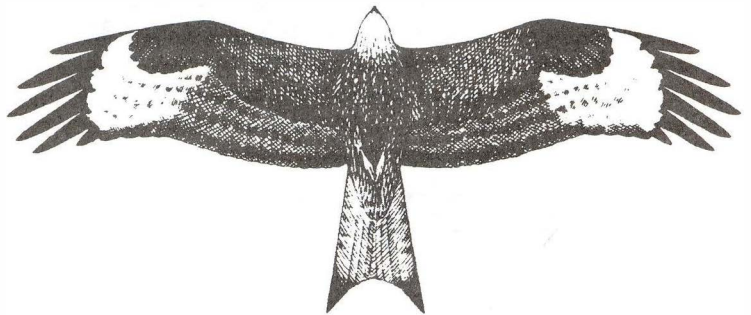
Een van de meest bekende plaatsen in Europa om naar vogels te kijken is Falsterbo in Zuid-Zweden. Het gaat hier om de uiterste zuidwestelijke landtong, vlak tegenover de stad Kopenhagen in Denemarken. De meeste noordelijke vogels uit Noord-Scandinavië en Siberië, die tijdens de trek tijd naar het zuiden trekken, komen hier langs en verzamelen zich, voordat ze de overtocht over de Oostzee wagen. Het meest spectaculair zijn hier de verschillende soorten roofvogels, die in de loop van de dag soms met honderden tegelijk de juiste hoogte zoeken om vanuit deze positie koers te kunnen zetten naar het zuiden.

Op zaterdagmorgen 30 september jl. vertrokken we met z'n vieren richting Noord-Duitsland, waar we in de loop van de middag bij het plaatsje Puttgarden op de veerpont gingen. Na een uur varen bereikten we Denemarken. Vandaar was het ongeveer twee uur rijden naar Kopenhagen. Aldaar wachtte ons 's-avonds weer een pont, die ons overzette naar Malmö in Zweden. Daarna was het nog maar een klein uurtje rijden naar ons huisje bij het strand, ongeveer 8 kilometer ten oosten van Trelleborg.

De volgende morgen gingen we direct kijken bij het beroemde vogeltrekpunt Falsterbo. De vogeltrek was al behoorlijk op gang gekomen. Tal van Vinken, Kepen, Sijzen, Putters, mezen, gorzen e.d. trokken in grote getale langs ons heen. Daartussen vlogen geregeld Sperwers en zo nu en dan een Torenvalk. Vlak bij het bosje bij de oude vuurtoren troffen we de eerste Notekrakers aan, die zich daar te goed deden aan de Lijsterbessen. Bij de eerste tien raakten we zowaar in extase, niet te weten, dat er naderhand nog zo'n tweehonderd zouden volgen. Er was daar dus inderdaad sprake van een invasie. Een opvallende waarneming op een stukje grasland van het naastliggende golfterrein was een Appelvink. Later zouden we er nog een zien. In de kleine plasjes bij de vuurtoren troffen we diverse Zwarte Ruiters, Groenpootruiters, een Zilverplevier en een Strandplevier aan.

In de tweede helft van de morgen togen we naar het beroemde "heitje" bij de camping. Daar kregen we bijna de dag van ons leven, want in lucht kringelden al tientallen Buizerds en Rode Wouwen. Daartussen zagen we nog verschillende Ruigpootbuizerden, enkele Wespddieven en Sperwers. Dit duurde zo enkele uren, waarbij telkens nieuwe groepen roofvogels hoogte zochten in de lucht en tenslotte overtrokken. Een grote verrassing vormden twee Bastaardarenden, die ook voor deze omgeving bepaald geen alledaagse verschijning zijn. Om het geheel nog compleet te maken gingen er

ook nog twee Schreeuwarenden en een Visarend aan ons voorbij. Vooral de Bastaardarenden veroorzaakten grote opschudding onder de verschillende vogelkijkers. Met mobiele telefoonapparatuur was er druk verkeer met het "thuisfront" en enkele Zweden gingen bijna geheel "uit hun dak". Wij begonnen ons zelfs zorgen te maken om hun gezondheid, want je kunt het ook wel een beetje te gek maken. Het was een vermakelijk gezicht te constateren, dat zelfs nuchtere Zweden in extase kunnen geraken. Wij hadden inderdaad het geluk, dat wij daar direct de eerste mooie dag troffen na twee weken van slecht weer met veel regen. Vele vogels hadden zich inmiddels in de buurt verzameld, maar waren door het slechte weer nog niet in staat de oversteek te wagen. De daaropvolgende dagen waren eveneens prachtig, maar we zagen toch niet meer die indrukwekkende aantallen als op deze eerste zondag.

Rode Wouw

Ook de omgeving van Falsterbo biedt vele verrassingen, vooral rond de kleine meertjes in het binnenland. Het landschap is er nogal glooiend, afgewisseld met mooie bospartijen, landhuizen, meren en graslanden. Hier en daar doet het een beetje aan Zuid-Limburg denken. Bij de meren Vombsjön en Krankesjön troffen we diverse groepen eenden aan en een groep Kraanvogels in de lucht. Tussen Falsterbo en Malmö zagen we langs grasland en slikken vele Smienten, Krakeenden, enkele Middelste Zaagbekken, vele Wintertalingen en Aalscholvers. Op de draden waren verder veel Paapjes te vinden.

Boven Ystad liggen twee mooie valleien n.l. Eriksdalen en Fyledalen. Bij de eerste vallei zagen we een Slechtvalk op een schuurtje zitten. Vlak daarvoor vloog nog een Zwarte Specht langs. De grote verrassing kregen we in het Fyledalen te zien. Op een gegeven moment kregen we verschillende Hollandse auto's in de gaten, die langs de kant stonden. Op een nabijgelegen stukje grasland zaten verschillende vogelaars met telescopen. Daar kregen we te horen, dat er twee Steenarenden zaten, hetgeen ook inderdaad het geval bleek te zijn. Het ging hierbij om twee jonge exemplaren. Even

later streek ook een van de ouders bij hen neer, zodat we in één kijkerbeeld drie Steenarenden te zien kregen. Naderhand begrepen we, dat het hier om Steenarenden gaat, die ook in het Fyledalen broeden.

Het zou te ver voeren al de vogels te vermelden, die we in deze paar dagen te zien kregen. U kunt van ons aannemen, dat het er behoorlijk wat waren. Gezegd door prachtig en zacht weer maakten we hier enkele fantastische dagen mee, die beslist voor herhaling vatbaar zijn.

Het Pact van Teylingen

Jelle van Dijk

Bezoekers van de bijeenkomsten in het Jan Verwey Natuurcentrum weten zo langzamerhand wel wat er met dat Pact van Teylingen wordt bedoeld. Op vrijwel elke laatste vrijdag van de maand wordt bij de mededelingen, voorafgaand aan de lezing, de stand van zaken aangaande dit Pact toegelicht. Nu de onderhandelingen over het Pact in een beslissend stadium zijn gekomen, lijkt het goed alle leden van onze vereniging via De Strandloper over deze problematiek te informeren.

Eerst iets over de voorgeschiedenis. In 1993 publiceerde het provinciaal bestuur van Zuid-Holland de nota "Keuzevarianten en Keuzebepalingen voor de Duin- en Bollenstreek en de Leidse Regio." In deze nota koos de provincie, kort samengevat, voor een sterke inkrimping van het bollenareaal ten gunste van huizenbouw. Deze huizenbouw was niet in de eerste plaats bedoeld voor de eigen aanwas vanuit de Duin- en Bollenstreek, maar vooral voor de woningzoekenden uit de Leidse Regio. Een storm van protest was het gevolg. Door toedoen van het Samenwerkingsorgaan Duin- en Bollenstreek (SDB), onder aanvoering van burgemeester Jonkman van Rijnsburg, werd nog in hetzelfde jaar een "onaanvaardbaar" uitgesproken, neergelegd in de nota "ZO KAN HET NIET!"

Het provinciebestuur besloot hierop tot instelling van een werkgroep waarin diverse overheden en belangenorganisaties uit de Duin- en Bollenstreek vertegenwoordigd zouden zijn. Deze werkgroep, "Projectgroep Toekomst Duin- en Bollenstreek" geheten, ging in de zomer van 1994 aan de slag. Het doel was te komen tot een afsprakenstel die inhoud moet geven aan een lange termijn toekomstperspectief van de Duin- en Bollenstreek. Die afsprakenstel hebben de deelnemende partijen het Pact van Teylingen genoemd.

Wie praten er eigenlijk mee in die projectgroep? Onze plaatsgenoot, gedeputeerde Ted Jansen, heeft na de provinciale verkiezingen het voorzitterschap van mevrouw Stolker overgenomen. Hij wordt bijgestaan door de Dienst Ruimte en Groen en andere functionarissen. Natuurlijk zijn de colleges van B&W uit de streek vertegenwoordigd, evenals

de colleges uit de Leidse Regio. Verder maken vertegenwoordigers van de Bloembollen- en de Bloementeelt deel uit van de projectgroep. Ook de Keukenhof als toeristische organisatie is vertegenwoordigd. Het Hoogheemraadschap van Rijnland is ook gesprekspartner in dit overleg. De groene sector is vertegenwoordigd door de Stichting Duinbehoud en het Milieu Overleg Duin- en Bollenstreek (MODB). In laatstgenoemde club is ook onze vereniging vertegenwoordigd. Namens het MODB nemen Udo Hassefras uit Lisse (tegenwoordig Gouda) en Jacques Warmerdam uit Noordwijkerhout aan de onderhandelingen deel. De Zuidhollandse Milieufederatie liet vanaf het begin weten weinig te zien in de opzet van het Pact van Teylingen, daar de afspraken op convenanten gebaseerd zullen zijn. Verder was en is de Zuidhollandse Milieufederatie van mening dat een groot deel van de bollengronden juist geschikt is voor een beheerste verstedelijking. Beter uitbreiding van de bebouwing op deze sterk bemeste en vervuilde bodems dan het 'beschermen' van een bedrijfstak die nog ver verwijderd is van de landelijk na te streven milieukwaliteitseisen. Onze vereniging heeft zich evenals vrijwel alle bij het MODB aangesloten verenigingen van deze zienswijze gedistantieerd. Het lijkt ons beter ons in te zetten voor het behoud van het typische landschap van de Bollenstreek met daarin een bollenteelt die streeft naar een sterke vermindering van het gebruik van mest en bestrijdingsmiddelen.

Het verdwijnen van de bollenteelt uit de Bollenstreek zal de deur naar sterke verstedelijking wagenwijd open zetten. De druk op de Bollenstreek is wat dat betreft het laatste half jaar alleen nog maar toegenomen. Minister De Boer heeft na enige tegenslagen in het kabinet zich nu sterk gemaakt voor het behoud van het Groene Hart. Als het aan haar ligt vindt de gewenste woningbouw niet plaats langs de (zachte) randen van het Groene Hart maar (onder andere) in de Bollenstreek. Ook minister Jorritsma sprak laatst over "enkele nieuwe woonkernen langs die stille spoorlijn door de Bollenstreek". Het moge duidelijk zijn dat als de deelnemers in het Pact van Teylingen het niet met